

Het beeld van de Katwijkse kerk? Predikant Liesbeth Oort, die afgelopen zondag na achttien jaar haar laatste dienst verzorgde bij de progressieve kerkgemeente De Rank, zucht eens diep. „Conservatief, gesloten, niet meer van deze tijd.” Dan, ineens fel: „Maar dat strookt niet met de werkelijkheid. Laten we zeggen dat de heren van de Nashville-verklaring het beeld van de kerk als geheel geen goed hebben gedaan. Dat doet me pijn.”

'Het gaat om de geest, niet om de letter'

Liesbeth Oort: „Toen ik theologie studeerde, was het nog helemaal niet vanzelfsprekend dat een vrouw predikant werd.”

FOTO HIELCO KUIPERS

Als de diensten die Liesbeth Oort in de afgelopen achttien jaar heeft verzorgd in de Hervormde Katwijkse gemeente De Rank één ding gemeen hebben, is het dat ze een pleidooi zijn voor een kerk waarin iedereen welkom is. „Ik heb altijd het beeld gehad van een kerkgemeente als herberg, waarin iedereen zich thuis voelt. Wie of wat je ook bent, hoe het ook met je gaat. Ook als je maar twee of drie keer per jaar komt.” Bijbelteksten moet je nooit letterlijk uitleggen, houdt Oort haar gehoor graag voor: het gaat om handelen in de geest daarvan.

Het steekt haar dan ook dat in haar laatste week een 'heel marginale groep, uit zeer orthodoxe hoek' die het tegenovergestelde doet volop landelijke aandacht

kreeg. Terwijl het een kerk als de hare grote moeite kost om progressieve geluiden onder de aandacht te brengen. „Wij hebben ons uitgesproken voor een ruimer kinderpardon. Dat is niet gehoord. Daar kan ik me bozer over maken dan over die Nashville-verklaring.”

Die strikte uitleg van bijbelteksten over het huwelijk en seksualiteit druist wel volledig in tegen waar zij voor staat. „De kerk is juist een plek om op adem te komen, om gezien en erkend te worden - ook als het niet zo goed met je gaat. Dat is de kern van wat ik deze kerkgemeente de afgelopen jaren heb voorgehouden, en ook de kern van wat Jezus zegt. Zijn boodschap is voor mij in grote mate dat ieder mens meetelt, en dat liefde heel maakt.”

Actualiteit

Hoe graag zij in haar preken ook de link met de actualiteit legt, in haar drukbezochte afscheidsdienst ging Oort daar zondag slechts zijdelings op in. Zij koos voor haar favoriete passage: over de Samaritaanse vrouw die bij de Jakobsbron een ontmoeting heeft met Jezus. Dat zij op het heetst van de dag water komt halen, betekent dat er iets aan de hand is met haar. Toch gaat Jezus het gesprek aan. Hij houdt haar voor dat wie uit de bron drinkt, vanzelf weer dorst krijgt, maar dat hij levend water is. Wie dat drinkt, heeft nooit meer dorst. De vrouw laat haar kruik staan en wordt een volgeling.

„Dat verhaal draag ik al mijn hele leven met me mee”, zegt Oort. „Om de boodschap die erin verpakt zit, dat het niet alleen om mensen draait die geslaagd zijn in het leven. En omdat het nog helemaal niet vanzelfsprekend was dat een vrouw predikant werd toen ik theologie studeerde.”

Haar laatste en tevens eerste 'eigen' kerkgemeente is in 1985 ontstaan als gevolg van een principiële discussie over het toestaan van een vrouwelijke predikant. Dat lukte een groep gelovigen niet binnen de bestaande kerken, dus begonnen zij voor zichzelf. De Rank is een voor Katwijkse begrippen kleine en progressieve kerk, die bij gebrek aan een eigen gebouw diensten houdt in de aula van het Pieter Groen College.

Zwaar in de leer is Oort nooit geweest. Typerend: als inwoner van Katwijk vindt ze dat het 'van moed zou getuigen' om te gaan experimenteren met een koopzondag. Zij vroeg zich bij haar komst dan ook af of ze wel orthodox genoeg was en serieus zou worden genomen.

„Maar sinds het ontstaan van de Protestantse Kerk Nederland in 2004 is het heel soepel gegaan. De PKN is heel pluriform.”

Fijntjes roept ze later in het gesprek, als ze zich opwindt over de Nashville-verklaring, 'de collega's' van de hersteld hervormde kerk in herinnering. Zij weigerden haar de hand te schudden. Sinds zij niets meer met hen te maken heeft, omdat zij buiten de protestantse kerkenfusie bleven, is het contact met andere Katwijkse kerken steevast hartelijk. „In deze tijd is het ook niets bijzonders meer, een vrouwelijke predikant. Die feminisering komt vooral doordat het een deeltijdberoep is geworden.”

Trend

Dat gebeurt niet uit luxe: ook De Rank kan zich niet aan de trend onttrekken van een vergrijzend geheel. Het lichte karakter van de kerk, die diensten rondom beeldende kunst houdt met typisch Katwijkse thema's als de zee, trekt niet of nauwelijks jongeren aan.

„Als ik kijk naar mijn eigen kinderen, gaan die hoogstens een keer per jaar naar de kerk. En de jeugd die nog wel gaat, heeft de neiging iets orthodoxer te worden.”

Hoewel ze haar werk met een gerust hart overdraagt aan Iman Padmos, die De Rank gaat combineren met de protestantse kerk op Kaageiland, maakt Oort zich zorgen. Over haar eigen kerk, die nog uit ongeveer 140 actieve leden bestaat, maar ook over de kerk als geheel. „We moeten niet doen alsof de secularisatie niet bestaat.”

Juist nu is het beeld van de kerk volgens haar allesbepalend, en komt de Nashville-verklaring dus bijzonder ongelegen. „De samenleving heeft de boodschap van het geloof nodig”, benadrukt Oort. „Anders wordt het recht van de sterkste bepalend - wie de grootste bek heeft, en de dikste portemonnee. Terwijl het niet om de geslaagde mensen gaat, maar om álle mensen. Daar ligt mijn hart, en dan vind ik het niet zo belangrijk of iemand lesbisch, homoseksueel, biseksueel of transgender is.”

